

THÔNG TIN

LUẬT CẢI CÁCH Y TẾ - CHIẾN THẮNG GIAN NAN VÀ ĐÂY NGOẠN MỤC CỦA TỔNG THỐNG OBAMA

Vào ngày 22/3/2010, sau những cuộc tranh luận đầy căng thẳng tại Hạ viện, Dự luật cải cách y tế Mỹ do Tổng thống Obama đề xuất đã được Hạ viện Mỹ thông qua với tỷ lệ sát sao với 219 phiếu thuận và 212 phiếu chống. Đây được coi là chiến thắng quốc nội quan trọng nhất kể từ khi ông Obama nhậm chức Tổng thống. Có thể nói, việc Dự luật cải cách y tế Mỹ được thông qua đã mang lại một sự thay đổi khá lớn trong xã hội Mỹ, nhất là đối với số đông những người dân Mỹ đến thời điểm hiện tại vẫn chưa được hưởng bảo hiểm y tế. Dự luật được ra đời với những thay đổi trong chính sách y tế lớn nhất trong vòng 4 thập kỷ qua tại Mỹ. Thực tế cho thấy, việc ban hành Luật Cải cách y tế là rất cần thiết đối với số đông trong xã hội Mỹ, nhất là trong lúc hệ thống chăm sóc y tế của Mỹ đang có những vướng mắc khá lớn cần được giải quyết.

Vài nét về hệ thống chăm sóc y tế của Mỹ

Không như nhiều quốc gia phát triển khác, hệ thống chăm sóc y tế ở Mỹ mang một nét đặc trưng riêng. Đó là Mỹ không có hệ thống chăm sóc y tế đến tất cả mọi người dân. Hầu hết người dân có được bảo hiểm y tế (BHYT) thông qua những người chủ của họ, tuy nhiên cũng có người ký trực tiếp với các công ty bảo hiểm tư nhân. Việc người dân có nhận được sự chăm sóc sức khỏe từ hệ thống y tế hay không, điều đó tùy thuộc vào việc cá nhân đó có đóng BHYT hay không. Đối tượng mà chương trình chăm sóc và hỗ trợ y tế ở

Mỹ hướng tới là người Mỹ tuổi từ 65 trở lên, những người thu nhập thấp, trẻ em, phụ nữ mang thai và người khuyết tật, cựu chiến binh.

Theo số liệu từ Văn phòng thống kê Mỹ, ước tính 46,3 triệu người trong năm 2008, và năm 2009 là khoảng 32 triệu người trong tổng dân số 300 triệu dân ở Mỹ không có BHYT (tuy rằng những số liệu kể trên đã bao gồm khoảng hơn 9 triệu người không phải là công dân Mỹ và hơn 10 triệu người có thu nhập hơn 50.000 USD/năm). Nhưng những số liệu kể trên sẽ là bằng chứng hữu ích cho những người ủng hộ cải cách BHYT khi nói rằng hệ thống BHYT không tới được với đa số người dân Mỹ, và vì lẽ đó nó cần được thay đổi.

Ở Mỹ, chi phí chăm sóc sức khỏe cho cá nhân tăng nhanh đáng báo động. Nước Mỹ trong năm 2007 đã chi khoảng 2,2 tỷ USD, chiếm 16,2% của GDP, gần như gấp đôi bình quân của các nước phát triển công nghiệp khác dành cho vấn đề chăm sóc y tế. Hậu quả là ngày càng có nhiều người Mỹ không thể có đủ kinh phí cho việc đóng BHYT. Điều đó dẫn tới việc hàng chục triệu người Mỹ không có bảo hiểm hoặc có chăng được bảo hiểm dưới mức. Và tất nhiên, khi những người đó gặp vấn đề gì về sức khỏe thì lẽ đương nhiên là họ phải tự móc hầu bao ra chi trả cho mọi chi phí về y tế. Theo thống kê của các nhà nghiên cứu, có đến một nửa trong số những người bị phá sản ở Mỹ chịu hậu quả một phần từ chi phí y tế mà họ đã phải chi trả. Còn đối với Chính phủ Mỹ, chi phí tăng cũng đồng nghĩa với việc

Chính phủ đang chi ngày càng nhiều hơn cho chăm sóc và hỗ trợ y tế. Được biết, hiện nay Chính phủ Mỹ đang chi cho hai chương trình này tăng từ 4% của GDP năm 2007 lên đến 7% năm 2025 và 12% năm 2050. Với số ngân sách khá lớn được tiêu dùng cho lĩnh vực y tế đã khiến cho chi phí chăm sóc y tế trở thành phần lớn nhất trong thâm hụt ngân sách Mỹ.

Chặng đường gian nan của Dự luật

Được coi là trung tâm trong chương trình đối nội năm đầu cầm quyền của Tổng thống Obama, Dự luật cải cách y tế Mỹ trị giá 871 tỷ USD, với những chặng đường đầy nhọc nhằn cho bản thân một Dự luật để có được sự thông qua của cả Thượng viện lẫn Hạ viện Mỹ.

Dự luật được thông qua

Dự luật cải cách y tế của Mỹ do Nhà Trắng hậu thuẫn nhằm mục đích mở rộng dịch vụ chăm sóc y tế cho khoảng 31 triệu người, đồng thời khống chế chi phí và cải thiện chất lượng chăm sóc sức khỏe và như vậy, nâng tỷ lệ người dân được hưởng bảo hiểm lên khoảng 95%.

Vào sáng sớm ngày 24/12/2009, với 60 phiếu thuận và 39 phiếu chống, Thượng viện Mỹ đã chính thức thông qua Dự luật cải cách y tế, bất chấp sự chống đối quyết liệt của đảng Cộng hòa. Việc thông qua dự luật cho thấy sự chia rẽ trong Thượng viện khi mọi thành viên của đảng Dân chủ đều bỏ phiếu ủng hộ, trong khi phe đảng Cộng hòa đều bỏ phiếu chống.

Dự luật trên được đảng Dân chủ và đảng Cộng hòa đàm phán suốt mấy tháng cho đến khi nó được Thượng viện thông qua. Các thành viên của đảng Dân chủ khẳng định dự luật sẽ giúp giảm chi phí y tế Mỹ lên tới 127 tỷ USD trong vòng 10 năm đầu và 650 tỷ USD trong 10 năm tiếp theo. Về phía đảng Cộng hòa, họ cho rằng dự luật này là khá đắt đỏ. Thêm vào đó, việc Tổng thống Obama muốn thêm chương trình BHYT nhà nước vào hệ thống bảo hiểm mà theo ông là nhằm mục đích cho người dân có thêm sự lựa chọn và các công ty bảo hiểm tư nhân sẽ buộc phải tăng cường cạnh tranh, qua đó

phí bảo hiểm sẽ được giảm đi đáng kể, thì đảng Cộng hòa lại cho rằng chương trình BHYT nhà nước hình thành sẽ khiến cho ngành BHYT tư nhân bị loại bỏ, mà điều đó, theo Nghị sĩ Rockefeller: chẳng khác nào mời gọi các công ty BHYT tư nhân tiếp tục tìm cách tận thu từ túi tiền của người dân.

Và cuối cùng vào ngày 22/3/2010, với 219 phiếu thuận và 212 phiếu chống, Hạ viện Mỹ cũng đã thông qua Dự luật cải cách y tế và gửi nó đến Tổng thống Barack Obama để ký thành luật. Theo luật mới này, BHYT sẽ được áp dụng đối với 95% người dân Mỹ dưới 65 tuổi. Luật cấm các công ty bảo hiểm từ chối bồi thường đối với những bệnh mà người dân đã mắc trước khi luật có hiệu lực. Kể từ nay toàn bộ dân Mỹ sẽ phải mua bảo hiểm y tế và họ sẽ bị phạt nếu không mua. Phần lớn số tiền mua bảo hiểm y tế sẽ được dùng để hỗ trợ những gia đình có thu nhập dưới 88.000 USD/năm chi trả phí tổn y tế. Chính phủ cũng sẽ ban hành một số sắc thuế mới nhằm vào tầng lớp giàu trong xã hội.

Và cuộc chiến bang - liên bang

Tuy Dự luật đã được thông qua và Tổng thống đã ký lệnh ban hành nhưng nó đang phải đối mặt với nguy cơ bị kiện. Chính quyền của nhiều bang tại Mỹ đã khởi kiện ngay khi Tổng thống ký ban hành luật. Vụ kiện chủ yếu được tập trung vào điều khoản của đạo luật mới, đó là quy định người dân sẽ bị phạt tiền nếu không mua bảo hiểm. Một số bang ở Mỹ đang xem xét khả năng thông qua một đạo luật nhằm vô hiệu hóa điều khoản này của đạo luật mới. "Trong lịch sử của chúng ta chưa bao giờ Chính phủ liên bang được trao quyền yêu cầu dân mua hàng hóa hay dịch vụ", Ken Cuccinelli, Tổng chưởng lý bang Virginia, phát biểu. Theo lời của Bill McCollum, Tổng chưởng lý bang Florida, "Vụ kiện sẽ giúp Chính quyền liên bang hiểu rằng bang Florida sẽ không để quyền công dân và quyền tự chủ của bang bị phớt lờ hoặc không được tôn trọng". Bang này đã nộp đơn kiện lên Tòa án liên bang với

nội dung: Những quy định của luật mới đã xâm phạm đến chủ quyền của các bang khi buộc các bang phải chi nhiều tỷ USD để mở rộng quyền bảo hiểm y tế cho người nghèo. Cũng như bang Florida, nhiều bang khác ở Mỹ cũng đã đệ đơn kiện lên Tòa án liên bang như bang Alabama, Colorado, Idaho, Michigan, Nebraska, Pennsylvania, South Carolina, South Dakota, Texas, Utah, Louisiana và Washington... Góp thêm vào sự chống đối này, những nghị sĩ của đảng Cộng hòa thể sẽ hủy bỏ luật mới nếu giành được thể đa số tại Hạ viện và Thượng viện trong các cuộc bầu cử giữa kỳ vào tháng 11 tới. Sự tranh cãi về nội dung của đạo luật hay thực chất là mâu thuẫn lợi ích cộng đồng với lợi ích của các tập đoàn bảo hiểm y tế tư nhân, đang được dư luận thế giới rất quan tâm.

Luật mới của Mỹ sẽ còn rất gian nan khi được mang ra áp dụng trên thực tế bởi từ khi nó được Tổng thống Obama đề

xuất cho đến khi nó được đưa ra để thông qua hai lần tại Quốc hội Mỹ và ngay sau khi được ký ban hành, đã gặp rất nhiều sự chống đối từ nhiều phía, nhất là từ phía đảng Cộng hòa. Từ bản gốc của dự luật cho tới bản cuối này đã có một số thay đổi do áp lực đến từ phía đảng Cộng hòa. Theo nguyên văn bản gốc, Chính phủ Mỹ muốn toàn bộ chương trình BHYT sẽ do nhà nước quản lý, tuy nhiên trong bản luật mới vừa được ban hành thì quy định này đã được sửa đổi, chấp nhận bảo hiểm y tế công song song tồn tại cùng bảo hiểm y tế tư nhân. Tuy nhiên, phía đảng Cộng hòa cũng chưa chịu dừng lại ở đó, họ còn muốn rằng cần phải thay đổi thêm một số nội dung dự luật nhằm không làm thiệt hại cho các tập đoàn bảo hiểm tư nhân ■

Lê Lan Anh *tổng hợp*
Viện Nghiên cứu Châu Mỹ

GIỚI THIỆU VỀ LIÊN MINH BOLIVAR CHO CHÂU MỸ (ALBA)

Tại Hội nghị thượng đỉnh các nguyên thủ quốc gia và chính phủ của Hiệp hội các quốc gia vùng Caribbean lần thứ III ở Isla Margarita vào tháng 12/2001, theo đồng sáng kiến của Cuba Fidel Castro và Tổng thống Venezuela Hugo Chavez, đã đề xuất thành lập một liên minh giữa các quốc gia Mỹ Latinh và Caribbean với mục tiêu tăng cường sự độc lập của Mỹ Latinh thông qua hội nhập kinh tế - xã hội và chính trị của khu vực. Liên minh này sẽ hoạt động trên cơ sở tự có, hỗ trợ lẫn nhau nhằm giải quyết các vấn đề trong khu vực và cùng phát triển. Đầu tiên, liên minh được đặt tên là "the Bolivarian Alternative for the Americas" - Sự lựa chọn Bolivar dành cho châu Mỹ (ALBA),

một sự lựa chọn nhằm thay thế Khu vực Tự do thương mại của châu Mỹ do Mỹ đề xuất (FTAA).

Sau 3 năm, ALBA đã chính thức được thành lập và mở đầu với một hiệp định giữa Venezuela và Cuba tại Havana vào 14/12/2004. Kể từ sự khởi đầu năm 2004, liên minh đã phát triển lên, đại diện cho tổng dân số thuộc liên minh là hơn 75 triệu người. Các quốc gia thành viên ALBA gồm: Cuba, Venezuela, Bolivia (2006), Nicaragua (2007), Dominica (2008), Honduras (2008), Ecuador (2009), Saint Vincent & Grenadines (2009), và Antigua & Barbuda (2009). Những nước thành viên không chính thức nhưng được mời tham dự các cuộc hội nghị của liên minh là Haiti và Uruguay. Ngày